

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
ПРИМЉЕНО: 29.8.2022.
ОРГ. ЈЕД. 05 БР. 1305/22

Образац - 1

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЈЕШТАЈ КОМИСИЈЕ

*о пријављеним кандидатима за избор наставника и сарадника у
звање*

І. ПОДАЦИ О КОНКУРСУ

Одлука о расписивању конкурса, орган и датум доношења одлуке:
Одлука Сената Универзитета у Бањој Луци број 01/04-3.1443/22 од 8. 7. 2022.
године

Ужа научна/умјетничка област:
Класична филологија

Назив факултета:
Филолошки факултет, Универзитет у Бањој Луци

Број кандидата који се бирају
1 (један)

Број пријављених кандидата
1 (један)

Датум и мјесто објављивања конкурса:
13. 7. 2022. године, дневни лист *Глас Српске*, интернет страница Универзитета у
Бањој Луци (<https://www.unibl.org/sr/vesti/2022/07/konkurs-za-izbor-nastavnika-i-saradnika-na-univerzitetu-u-banjoj-luci>).

Састав комисије:

- а) Др Војислав Јелић, редовни професор, ужа научна област Класичне науке, Филозофски факултет, Универзитет у Београду, председник;
б) Др Ненад Ристовић, редовни професор, ужа научна област Класичне науке, Филозофски факултет, Универзитет у Београду, члан;
ц) Др Дијана Црњак, редовни професор, ужа научна област Специфични језици – српски језик, Филолошки факултет, Универзитет у Бањој Луци, члан.

(Одлука Наставно-научног вијећа Филолошког факултета Универзитета у Бањој Луци о именовању Комисије за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја за избор у академско звање бр. 09/3.910-16/22 од 10. 6. 2022. године).

Пријављени кандидати

Др Слободанка Пртија

II. ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА**а) Основни биографски подаци :**

Име (име оба родитеља) и презиме:	Слободанка (Стојан и Милка) Пртија
Датум и мјесто рођења:	2. 8. 1973; Сански Мост
Установе у којима је био запослен:	Филозофски факултет, Универзитет у Бањој Луци
Радна мјеста:	Филозофски факултет, Универзитет у Бањој Луци: Асистент (2001–2006); Виши асистент (2006–2011); Доцент (2011–2017); Ванредни професор (од 2017).
Чланство у научним и стручним организацијама или удружењима:	Члан Друштва чланова Матице српске у Републици Српској

б) Дипломе и звања:

Основне студије	
Назив институције:	Филозофски факултет, Универзитет у Београду
Звање:	Дипломирани класични филолог
Мјесто и година завршетка:	Београд, 2000.
Просјечна оцена из цијелог студија:	7,84
Постдипломске студије:	

Назив институције:	Филозофски факултет, Универзитет у Београду
Звање:	Магистар класичне филологије
Мјесто и година завршетка:	Београд, 2005.
Наслов завршног рада:	<i>Писма Сенеке Филозофа и Плинија Млађег</i>
Научна/умјетничка област (подаци из дипломе):	Класична филологија
Просјечна оцјена:	9,40
Докторске студије/докторат:	
Назив институције:	Филозофски факултет, Универзитет у Београду
Мјесто и година одбране докторске дисертација:	Београд, 2011.
Назив докторске дисертације:	<i>Античка епистоларна теорија и њени утицаји</i>
Научна/умјетничка област (подаци из дипломе):	Класична филологија
Претходни избори у наставна и научна звања (институција, звање, година избора)	Универзитет у Бањој Луци: Филозофски факултет, асистент, 2001. (Одлука Наставно-научног вијећа Универзитета бр. 05-68/01); Филозофски факултет, виши асистент, 2006. (Одлука Наставно-научног вијећа Универзитета бр. 05-617/06); Филозофски факултет, доцент, 2011. (Одлука Сената Универзитета бр. 05-5449-LVII-13.5.1/11); Филозофски факултет, ванредни професор, 2017. (Одлука Сената Универзитета бр. 02/04-3.138-37/17).

в) Научна/умјетничка дјелатност кандидата

Радови прије посљедњег избора/реизбора

(Навести све радове сврстане по категоријама из члана 19. или члана 20.)

Научна монографија националног значаја

1. Слободанка Пртија, *Како су Грци и Римљани писали писма. Античка епистоларна теорија*, Бања Лука: Удружење за филозофију и друштвену мисао, 2016.

(члан 19, став 3)

Оригинални научни рад у научном часопису међународног значаја

1. Слободанка Пртија, Један примјер екфрасе у форми писма (Плиније Млађи V

6), *Зборник Матице српске за књижевност и језик* 56/1, Матица српска: Нови Сад, 2008, 19–23.

(члан 19, став 8)

2. Слободанка Пртија, Да ли је стил сâм човјек? Сенекина размишљања о стилу, *Зборник Матице српске за књижевност и језик* 57/1, Матица српска: Нови Сад, 2009, 7–15.

(члан 19, став 8)

3. Слободанка Пртија, *Ars dictaminis*. Појава и развој средњовјековне вјештине писања писама на латинском језику, *Књижевна историја* XLV/149, Београд, 2013, 9–28.

(члан 19, став 8)

4. Слободанка Пртија, Како су антички писци означавали писмо? Грчка терминологија, *Књижевна историја* XLVI/153, Београд, 2014, 359–379.

(члан 19, став 8)

Оригинални научни рад у научном часопису националног значаја

1. Слободанка Пртија, Употреба аблатива у *Писмима* Плинија Млађег, *Радови*, 13, Бања Лука, 2010, 53–70.

(члан 19, став 9)

2. Слободанка Пртија, Плиније Млађи о раним хришћанима у Битинији (*Epistula* X 96), *Филолог*, VII, Бања Лука, 2016, 11–25.

(члан 19, став 9)

3. Слободанка Пртија, Преписка Плинија Млађег и цара Трајана о хришћанима (*Epistulae* X 96; 97), *Радови*, 23, Бања Лука, 2016, 63–80.

(члан 19, став 9)

Научни рад на научном скупу међународног значаја, штампан у цјелини

1. Слободанка Пртија, Доситејеве просвјетитељске идеје у епистоларној форми, *Зборник радова са међународног научног скупа „Доситеј Обрадовић у српској историји и култури“*, Београд, 2013, 549–559.

(члан 19, став 15)

Научни рад на научном скупу националног значаја, штампан у цјелини

1. Слободанка Пртија, Античка епистолографска традиција, *Зборник радова с научног скупа Традиција и савременост*, Књига 5, том I, Бања Лука, 2004, 303–314.

(члан 19, став 17)

Приказ књиге

1. Слободанка Пртија, „Из античке епистографије“ (*Ancient Epistolary Fictions, The Letter in Greek literature* by Patricia A. Rosenmeyer, Cambridge University Press, 2001), *Зборник Матице српске за књижевност и језик* 55/2, Матица српска: Нови Сад, 2007, 439–444.

(члан 19, став 43)

Радови послје последњег избора/реизбора

(Навести све радове, дати њихов кратак приказ и број бодава сврстаних по категоријама из члана 19. или члана 20.)

Научна монографија националног значаја

1. Слободанка Пртија, *Писма Плинија Млађег*, Бања Лука: Удружење за филозофију и друштвену мисао, 2022, стр. 200. ISBN 978-99976-768-5-6; COBISS.RS-ID 136580097.

Научна монографија *Писма Плинија Млађег* садржи три поглавља: уводни део, у којем нас ауторка упознаје с римским писмима, њиховим значајем у римском друштву те типовима и стилем тих писама; главни део, који обухвата детаљну анализу приватних писама Плинија Млађег, римског аутора с краја I и почетка II века нове ере, и закључак изведен на основу свеобухватног прегледа и анализе Плинијеве збирке. На крају књиге дати су библиографија релевантних издања која се баве античком епистографијом и Плинијевим писмима и индекс имена.

Збирка Плинијевих писама, поред оних званичних између Плинија и цара Трајана, садржи и 247 приватних писама распоређених у девет књига, која су и предмет ове студије. Ауторка монографије својим избором писама показује разноликост збирке, садржајно и стилски, и пишећу вешту употребу реторских елемената у појединим типовима писама. Познајући добро античку епистоларну теорију и епистографску традицију, Слободанка Пртија детаљном анализом појединих писама долази до закључка да ова писма, Плинијевим настојањем да их стилски уобличи, понекад губе лични тон и традиционалне епистоларне елементе. Ипак, и поред тога, Плиније успева задржати утисак стварне непосредности контакта с пријатељима и писма приближити разговорној речи. Овакве ауторкине тврдње поткрепљене су деловима писама који најбоље осликавају епистоларна правила и обрасце посведочене како у античким реторским приручницима тако и у писмима ранијих епистографа, као што су Цицерон и Сенека. Знатан део анализе Плинијевих писама у овој монографији усмерен је на њихов стил. Указујући на стилска упутства реторских приручника за одређене књижевне одсеке, нарочито она у приручнику *О образовању говорника (Institutio oratoria)* Марка Фабија Квинтилијана, и препознајући их у појединим Плинијевим писмима, ауторка издваја те одсеке, као што су екфрасе, приповедања историјских дешавања, излагања судских случајева и др. Сви ови одсеци захтевали су различит стилски поступак, који се одражавао и на Плинијев избор речи, стилских фигура и употребу прозних и

песничких елемената. Повезивање овог шаренила садржаја и стила с епистоларном формом учинило је, како С. Пртија закључује, Плинија Млађег ствараоцем посебне врсте уметничког дела – посланице у прози (*epistula*). Управо ове варијације стилског поступка и употреба елемената који поетизују прозни стил чине Плинијева писма привлачним и изазовним за проучавање и анализу.

Свеобухватним и детаљним приказом Плинијевих приватних писама у научној монографији *Писма Плинија Млађег* Слободанке Пртије добили смо вредну научну студију која попуњава празнину у области класичне филологије.

10 бодова (члан 19, став 3)

2. Слободанка Пртија, *Луције Анеј Сенека као епистолограф*, Бања Лука: Удружење за филозофију и друштвену мисао, 2022, стр. 156. ISBN 978-99976-768-4-9; COBISS.RS-ID 136023553.

Научна монографија *Луције Анеј Сенека као епистолограф* Слободанке Пртије бави се анализом *Моралних писама Луцилију* (*Morales epistulae ad Lucilium*) Луција Анеја Сенеке, римског писца сребрног раздобља римске књижевности. У уводном делу ауторка, на основу сачуваних античких приручника који се баве епистоларном теоријом, открива разлоге појаве писама и основне препоруке за стилско обликовање појединих врста писама. Користећи као извор најстарији сачуван грчки текст о епистоларној теорији, један екскурса у реторском приручнику *О стилу* Деметрија из Фалерона, ауторка наводи основне препоруке за писање доброг и садржају примереног писма. На основу овог прегледног уводног дела, који садржи основне карактеристике античке епистоларне теорије, ауторка у главном делу даје анализу *Моралних писама Луцилију* и показује у коликој мери је Сенека следио поменуте препоруке античких теоретичара.

Епистоларни оквир омогућавао је стоику Сенеки да своје филозофско учење представи личним тоном и да преко изабраног адресата Луцилија, као примера неког ко тежи сталном усавршавању, успостави ближи однос са широм публиком. Ауторка кроз анализу одабраних писама показује да је Сенека својим писмима дао дозу оригиналности. Наиме, ово дело Луције Анеј Сенека стварао је у епистоларној форми, али је у писма унео и боје других жанрова – дијатрибе, утехе и трагедије, од којих је сваки захтевао различиту расподелу стилских елемената. Стога су писма обележена честим стилским изменама, од делова високог реторског интензитета до оних с опуштеним и једноставним тоном.

Главна вредност ове књиге јесте управо то што су на детаљан и систематичан начин, кроз одабране примере писама, приказани епистоларни обрасци и стилски елементи које је Сенека употребљавао у својим поучним писмима. Поред тога што су Сенекино најважније и најзрелије дело многи анализирали на различите начине, ова анализа писама Луцилију и приступ са стајалишта Сенеке као епистолографа, који се у већој или мањој мери ослањао на поједине препоруке античких теоретичара, баца једно посебно светло на разумевање *Моралних писама Луцилију*, најважнијег античког дела поучне епистолографије. Како је ауторка показала својом анализом, Сенека се према писму односи пре свега као према одличном средству помоћу којег је своје моралне поуке и стоичко учење на најлакши и

најприступачнији начин могао представити свима онима који су на путу моралног усавршавања. На основу свега наведеног, монографија *Луције Анеј Сенека као епистограф* Слободанке Пртије може се сматрати вредним доприносом у изучавању Сенекиног дела и античке епистографије уопште.

10 бодова (члан 19, став 3)

Оригинални научни рад у водећем научном часопису међународног значаја

1. Слободанка Пртија, *De conscribendis epistolis* Еразма Ротердамског и античка теорија писма, *Књижевна историја* 53/175 (2021), 317–333.
<https://doi.org/10.18485/kis.2021.53.175.13>
(Е-издање: <http://knjizevnaistorija.rs/index.php/home/article/view/259/195>)

У овом раду Слободанка Пртија се бави утицајем античке епистоларне теорије на приручник *De conscribendis epistolis* Еразма Ротердамског, који најбоље представља хуманистички став према писму и епистоларној теорији. После низа година проучавања античке епистоларне теорије и епистографије, С. Пртија је своје свеобухватно знање о овој теми усмерила ка откривању античких елемената присутних у приручнику о писању писама из доба хуманизма, који је Еразмо Ротердамски написао на латинском језику и објавио 1522. године. Иако је форму писма свако прилагођавао свом времену и друштвеним околностима, ауторка указује на то да се враћање на античке идеале у доба хуманизма и ренесансе одразило и у области епистографије, па су извесна упутства античких теоретичара приметна у каснијим приручницима. Већ у првим поглављима приручника *De conscribendis epistolis* налазе се трагови античке дефиниције писма као разговора међу одсутним особама, како ју је у античко доба формулисао Псеудо-Либаније. После брижљиве анализе одабраних поглавља и примера из приручника *De conscribendis epistolis*, ауторка закључује да је Еразмо у суштини разрадио и прилагодио епистоларној теорији и епистографији свог времена оно о чему су још антички аутори расправљали. Исто тако, хуманисти су, као и антички писци, знали да искористе прилагодљивост форме писма и могућност да у њој говоре о многим различитим темама. С. Пртија такође истиче да је блискост античких и хуманистичких схватања о писму била нарочито видљива у томе да су писци у писмима могли на занимљив и привлачан начин представити себе, своја размишљања, идеје и осећања. Будући да је главна карактеристика доба хуманизма било враћање античким ауторима и моделима, ова сличност античке и хуманистичке епистоларне теорије била је очекивана.

(Напомена: Часопис *Књижевна историја* налази се у ERIH+ бази и припада Категорији I у оквиру верификоване листе славистичких часописа Међународног славистичког комитета. Часописи наведене категорије спадају у истакнуте научне часописе међународног значаја).

12 бодова (члан 19, став 7)

Оригинални научни рад у научном часопису националног значаја

1. Слободанка Пртија, Цицерон и Сенека о пријатељству, *Синеза: Часопис за хуманистичке и друштвене науке* 3/1 (2022), 65–81. <https://doi.org/10.7251/SIN2201004P>

Слободанка Пртија у овом раду истражује ставове према пријатељству два римска аутора, Марка Тулија Цицерона и Луција Анеја Сенеке. Цицеронов дијалог *Лелије о пријатељству (Laelius de amicitia)* најзначајније је дело о пријатељству сачувано из античког периода. Сазнања о Сенекиним ставовима према пријатељским везама налазе се спорадично у неколико његових писама у збирци *Морална писма Луцилију (Epistulae morales ad Lucilium)*. Ауторка анализира садржај Цицероновог дијалога и Сенекиних изабраних писама и компаративном методом открива сличности и разлике у њиховим промишљањима о природи и значају пријатељства. Будући да су живели у различитим историјским раздобљима и друштвенополитичким приликама и да су се њихова дела жанровски разликовала, онда су и приступи идеји пријатељства ова два римска писца били нешто другачији. Сенека, близак стоичкој филозофској школи, размишља о пријатељству у контексту филозофских писама која упућује пријатељу Луцилију, у којима му нуди упуте за морално усавршавање. С тим у вези, он пре свега усмерава пажњу на пријатељски однос с етичке стране. Цицерон, насупрот томе, бави се пријатељством из више углова, тако да у дијалогу налазимо и размишљања о пријатељству у политичком животу у доба Републике. Сагледавајући прецизно Цицеронове и Сенекине ставове према пријатељству, ауторка примећује да се њихова гледишта у појединим тачкама приближавају, нарочито с етичке стране, будући да се обојица у том смислу више ослањају на учење стоика. Оно у чему се слажу јесте став да се право пријатељство може остварити између добрих људи (*viri boni*) јер су они спојени врлином, тј. сличним моралним квалитетима.

Кроз детаљну анализу ауторка показује јасан научни приступ и, сагледавајући у ширем контексту размишљања раних стоика о идеји пријатељства, закључује да је Сенека износио своје ставове полазећи са стоичког стајалишта, док је, с друге стране, Цицерон, више склон Академији, заступао стајалишта ближа Платону и Аристотелу.

6 бодова (члан 19, став 9)

2. Слободанка Пртија, Герунд и герундив у дјелима Тацита и Плинија Млађег, *Филолог: Часопис за језик, књижевност и културу* XII/24 (2021), 62–82. <https://doi.org/10.21618/fil2124062p>

Герунд и герундив глаголски су облици који имају исти творбени формант -nd-. Кроз историјске периоде развоја латинског језика и код различитих римских писаца употреба герунда, глаголске именице, и герундива, глаголског придева, није била иста. У овом раду Слободанка Пртија издваја два римска аутора, савременика и пријатеља, који су својим делима оставили значајан траг у различитим књижевним

жанровима – Плиније Млађи у епистографији, а Корнелије Тацит у историографији. На бројним примерима из њихових дела, *Писама* и *Анала*, ауторка показује које облике герунда и герундива Плиније и Тацит употребљавају те које су сличности и разлике њихове употребе у делима ова два савременика. Као закључак детаљне анализе герунда и герундива у појединим падежима, ауторка наводи да постоје извесне сличности у употреби, нарочито она генитива герунда. С друге стране, извесна разлика два аутора огледа се у њиховој употреби аблатива герунда без предлога, који се у *Аналима* налази у много већем броју него у Плинијевим *Писмима*. У употреби герундива такође постоје знатне разлике, нарочито у броју датива герундива, који Тацит употребљава неупоредиво више него Плиније. Наведене разлике С. Пртија приписује чињеници да су дела двојице савременика жанровски различита, као и по стилском изражавању и умећу њихових аутора.

Поред ове упоредне анализе, важан допринос раду даје и српски превод свих наведених примера реченица у којима се налазе герунди и герундиви. Примере из Плинијевих *Писама* превела је на српски језик сама ауторка, док су примери из Тацитових *Анала* дати у преводу Љиљане Црепајац. Ови преводи осветљавају начине на које се герунди и герундиви могу с латинског превести на српски језик и у најбољем светлу пренети значење и смисао који ови глаголски облици имају у латинском оригиналу.

6 бодова (члан 19, став 9)

3. Слободанка Пртија, Како су Римљани означавали писмо? Латинска терминологија, *Филолог: Часопис за језик, књижевност и културу* XII/23 (2021), 344–362. <https://doi.org/10.21618/fil2123344p>

Античка епистографија заузимала је важно место у свим слојевима римског друштва. Значај и популарност писма у античко доба произлазили су из чињенице да је флексибилност форме писма омогућавала да се у њој нађу разни садржаји, од свакодневних обавештења до тема дидактичког, филозофског или научног карактера. Стога се наметало питање како су антички аутори означавали писма и како се терминологија везивала за саму суштину писма. Слободанка Пртија у овом раду бави се латинском терминологијом за писма, издвајајући у својој анализи најзначајније римске ауторе, који су, поред других својих дела, оставили и вредне збирке писама. Читајући њихове одабране примере, ауторка открива који су се латински термини за писмо употребљавали од самих почетака римске књижевности све до IV века нове ере. Осврћући се на грчку терминологију, која обухвата нешто већи број речи за писмо (βυβλίον, δέλτος, γράμμα и ἐπιστολή), ауторка показује да су Римљани нудили нешто скромнију терминологију – од само два термина – од којих је један преузет из грчког језика (ἐπιστολή). Овај транскрибовани грчки термин *epistula* (*epistola*) веома рано постаје општеприхваћен код римских аутора. Поред њега, постојала је реч *littera*, која је имала више значења, а плуралски облик *litterae* употребљавао се углавном у значењу писма као писане поруке. У своје истраживање ауторка је укључила следеће римске ауторе: Плаута, Цезара, Цицерона, Овидија, Сенеку, Плинија Млађег, Тацита и Аусонија. После брижљиве анализе употребе латинских термина у делима наведених аутора,

закључено је да већина њих употребљава оба термина, али да је у појединим делима један или други често преовлађивао. Изузетак је Сенека, који једини у својим писмима Луцилију већим делом употребљава термин *epistula*.

Овим радом ауторка, поред ранијег бављења грчком терминологијом за писма, употпуњује простор истраживања терминологије писма на грчком и латинском језику.

6 бодова (члан 19, став 9)

4. Слободанка Пртија, *Epistulae* X 96; 97. Римски извор о раним хришћанима, *Гласник удружења архивских радника Републике српске* XII/12 (2020), 227–236. DOI 10.7251/GUARS2012225P.

Два писма у збирци Плинија Млађег представљају аутентичан и вредан историјски извор о положају раних хришћана у источној римској провинцији Битинији и Понту почетком II века. Ове важне документе, које су писали Плиније Млађи, намесник у провинцији Битинији, и цар Трајан, ауторка наводи у латинском оригиналу и у свом преводу на српски језик. Брижљивом анализом писама ова два највиша римска званичника С. Пртија с разних страна сагледава однос који су Римљани имали према хришћанима, новом и њима непознатом религијском покрету. С једне стране, ова сведочанства показују однос римских званичника и власти према раним хришћанима и ширењу новог покрета који се појавио међу Христовим следбеницима. Ауторка детаљно, реченицу по реченицу, анализира и оптужбе против хришћана, с којима се Плиније суочио доласком на положај намесника, објашњава римским правним процедурама према оним религијским покретима који су били супротни званичној римској религији и традицији. Јасно и прегледно С. Пртија тумачи поједине процедуре испитивања оптужених хришћана и долази до закључка да је главни преступ хришћана био тај што су одбијали да се поклоне римским државним боговима. С друге стране, анализирајући Плинијеве наводе у писму, ауторка наилази на вредне податке о хришћанској служби у време када је процес уобличавања богослужења и одвајања од јеврејске традиције био у току. Сами подаци и терминологија коју Плиније користи (*carmen dicere; sacramento obstringere; rursusque coeundi ad capiendum cibum; cibum promiscum et innoxium* и др.) указују на оно што ће временом постати основа касније литургијске праксе.

(Напомена: Према приложеној потврди уредништва часописа рад је класификован као **оригиналан научни рад**).

6 бодова (члан 19, став 9)

Прегледни научни рад у часопису националног значаја или поглавље у монографији истог ранга

1. Слободанка Пртија, *Античка епистографија: развој писма у Грчкој, Филолог: Часопис за језик, књижевност и културу* XIII/25 (2022), 189–202. <https://doi.org/10.21618/fil2225189p>

Слободанка Пртија у овом раду приказује саме почетке развоја писма у Грчкој, његове основне елементе и карактеристике који су довели до тога да се епистоларни начин изражавања и комуницирања веома брзо учврсти на грчком културном простору. Да би се боље разумели развој писма и његови најранији облици, ауторка се прво осврће на блиску везу писма и усмене поруке. Ова веза одражавала се у уводном обраћању или прескрипту, чије примере налазимо код најранијих грчких писаца. Ауторка наводи да су изрази уводног обраћања код Херодота још увек задржали облик обраћања које би гласник усмено изговарао (ὁ δεῖνα τῶ δεῖνι ᾧδε (τάδε) λέγει („неко некоме овако (ово) говори”), за разлику од касније стандардне формуле ὁ δεῖνα τῶ δεῖνι χαίρειν („неко некоме шаље поздрав”), која је стајала практично одвојено од самог садржаја писма и без глагола λέγει. Како се истиче, ови рани примери показују да је писмо у почетку представљало усмену поруку у писаном облику. Развој грчког писма кроз векове ауторка прати на основу сачуваних примера, како у делима хеленске књижевности (Хомер, Херодот, Еурипид, Тукидид, Исократ и др.), тако и у епиграфским сведочанствима. На основу ових дела С. Пртија закључује да до краја V и почетка IV века старе ере писмо није посматрано као посебна књижевна форма или жанр, будући да постојећа писма из раног периода не садрже утврђене стандарде уводне и завршне формуле.

6 бодова (члан 19, став 12)

2. Слободанка Пртија, *Alea iacta est: Цезаров прелазак Рубикона, Синеца: Часопис за хуманистичке и друштвене науке* 1/2 (2020), 31–44.
<https://doi.org/10.7251/SIN2002031P>

У овом раду Слободанка Пртија бави се двама фраземама проистеклим из античког периода, из једног догађаја који је обележио римску историју. Фраземе *Коцка је бачена (Alea iacta est)* и *Прелазак Рубикона* везане су за историјски тренутак непосредно пре избијања грађанског рата између Гаја Јулија Цезара и Гнеја Помпеја 49. године старе ере. Ауторка се у раду задржала на овим комплексним историјским дешавањима у оноликој мери колико је било потребно да се осветле моменти и околности како би се ове изреке разумеле. Нарочита вредност овог рада јесте у томе да су на једном месту приказани сачувани антички извори на грчком и латинском језику који помињу овај судбоносни догађај на речици Рубикон. Тако читамо изводе из дела Јулија Цезара, Тита Ливија, Павла Орозија, Велеја Патеркула, Марка Анеја Лукана, Плутарха, Светонија, Апијана из Александрије и Диона Касија, који су, поред грчког и латинског оригинала, наведени већим делом и у ауторкином преводу на српски језик. Поред тога што су ови изрази постали општепознати по Јулију Цезару, ауторка нас враћа у ранији период, у време Старе Грчке, откривајући да је изрека *Коцка је бачена* забележена много раније – код Менандра, грчког комедиографа с краја IV и почетка III века старе ере (*Ἀνερίφθω κόβος, Нека коцка буде бачена*), у значењу „нека буде донесена одлука после које нема повратка јер је све препуштено срећи“.

6 бодова (члан 19, став 12)

Научни рад на научном скупу националног значаја, штампан у цјелини

1. Слободанка Пртија, Од Хигије до хигијене: трагом историје медицине, *Зборник радова са научног скупа Бањалучки новембарски сусрети 2020*, Филозофски факултет, Бања Лука, 2021, 165–184. <https://doi.org/10.7251/FLZB2101165P>

Ауторка у овом раду приказује, на основу античких извора, пре свега Хипократа и списка сакупљених под заједничким називом *Corpus Hippocraticum*, како су се Стари Грци односили према здрављу и његовом одржавању. Иако *Хипократска збирка* садржи бројне списе који се баве болестима, њиховим узроцима и начинима како се лече, ауторка из збирке издваја оне делове који се односе на очување и превенцију здравља. Истраживање идеје здравља у античко доба доводи до филозофије, која је у тадашње време била значајан део живота грчког човека, при чему С. Пртија указује на раније филозофе, пресократовце, као што су Алкмеон из Кротона (VI и V век старе ере) и Емпедокла из Агригента (V век старе ере), и питагорејце. Указано је на то да су њихова гледишта о здравом балансу душе и тела у великој мери утицала на размишљања првих грчких лекара. У анализираним списима *Хипократске збирке* (*Афоризми*, *О врстама ваздуха, воде и места* и *О људској природи*) провлачи се општи поглед на здравље као равнотежу: како ону човека с околином, тако и ону равнотежу у људском телу. Овај хармоничан и умерен начин живота Грци су сматрали и основним правилом хигијене, којој је управо богиња Хигијеја, поистовећивана са здрављем и чистоћом, позајмила име.

Вредност овог рада лежи у томе што, читајући изворни грчки текст, ауторка на непосредан начин сагледава промишљања грчких лекара из V века старе ере и њихов холистички приступ човеку, чији склад душе и тела доводи до здравља.

2 бода (члан 19, став 17)

Научни рад на научном скупу националног значаја, штампан у зборнику извода радова

1. Слободанка Пртија, Античка епистографија: развој писма у Грчкој/Ancient epistolography: the Development of Letter Writing in Greece, У *Књига апстраката/Book of Abstracts. Конференција 100 година грчког језика и културе у Бањој Луци/The Conference on the 100 years of the Greek Language and Culture in Banja Luka*, 8–9. Бања Лука: Филолошки факултет.

1 бод (члан 19, став 18)

УКУПАН БРОЈ БОДОВА: 71

г) Образовна дјелатност кандидата:

Образовна дјелатност прије посљедњег избора/реизбора

(Навести све активности (публикације, гостујућа настава и менторство) сврстаних по

категоријама из члана 21.)

Слободанка Пртија радила је као асистент (2001–2006) и виши асистент (2006–2011), изводећи вежбе на Студијском програму историје Филозофског факултета, на Студијском програму француског језика и књижевности и на Студијском програму италијанског језика и књижевности и српског језика и књижевности Филолошког факултета (*Латински језик 1* и *Латински језик 2*). На Шумарском факултету ангажована је на изборном предмету *Латински језик* од 2008. године.

У звању доцента (2011–2017) на Студијском програму историје, Студијском програму француског језика и књижевности и Студијском програму италијанског језика и књижевности и српског језика и књижевности изводила је предавања из предмета *Латински језик 1*, *Латински језик 2*, *Латински језик 3* и *Латински језик 4* (2011–2014). Од 2014. године држала је предавања и вежбе из предмета *Латински језик 1* и *Латински језик 4* на Студијском програму историје, Студијском програму француског језика и књижевности и Студијском програму италијанског језика и књижевности. Од 2016. године ангажована је на изборном предмету *Старогрчки језик* на Студијском програму историје Филозофског факултета.

Образовна делатност Слободанке Пртије укључује едукацију у Грчкој: Студијско-истраживачки боравак на Катедри за Класичну филологију Националног и Каподистријског универзитета у Атини (Τομέας Κλασσικής Φιλολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών), октобар–новембар 2014.

(члан 21, став 10)

Други облици међународне сарадње

Међународни научни скуп *Доситеј Обрадовић у српској историји и култури*, Београд: Задужбина „Доситеј Обрадовић”, Матица српска и САНУ, 2011.

(члан 21, став 10)

Члан комисије за одбрану докторске дисертације

Мр Сања Љубишић, *Филолошке и методичке вриједности уџбеника латинског језика у Босни и Херцеговини од 1918. до 1941. године*, Бања Лука: Филолошки факултет, 2015.

(члан 21, став 12)

Члан комисије за одбрану рада другог циклуса

Данијел Дојчиновић, *Хеленско епидеиктичко говорништво у историјској поезици житија*, Бања Лука: Филолошки факултет, 2014. Мастер рад.

(члан 21, став 14)

Студентске анкете/евалуација наставе

Филолошки факултет (2012/13; 2013/14; 2014/15; 2015/16): просечна оцена 4,66;

Филозофски факултет (2012/13; 2013/14; 2014/15): просечна оцена 4,24.
Укупна просечна оцена: 4,45.

(члан 25)

Образовна дјелатност последице последњег избора/реизбора
(Навести све активности (публикације, гостујућа настава и менторство) и број бодова сврстаних по категоријама из члана 21.)

Након избора у звање ванредног професора Слободанка Пртија држала је предавања и вежбе на Студијском програму историје Филозофског факултета из обавезних предмета *Латински језик 1* и *Латински језик 4* и изборног предмета *Старогрчки језик*. На другом циклусу студија ангажована је на предмету *Старогрчки језик*.

На Студијском програму италијанског језика и књижевности држала је предавања и вежбе из обавезних предмета *Латински језик 1* и *Латински језик 4*, а на Студијском програму француског језика и књижевности и латинског језика предавања и вежбе из обавезних предмета *Латински језик 1*, *Латински језик 4*, *Синтакса латинског језика 2* и *Римска књижевност републиканског доба* и изборног предмета *Вулгарни латинитет*.

(Не)рецензирани студијски приручници (скрипте, практикуми...)

1. Слободанка Пртија, Сања Љубишић, *Lingua Latina. Избор текстова с коментарима*, Бања Лука: Филозофски факултет, 2020, стр. 189. ISBN 978-99976-38-52-6; COBISS.RS-ID 131564289.

Књига *Lingua Latina. Избор текстова с коментарима* представља **рецензиран** приручник намењен студентима и свима онима који су на напреднијем нивоу учења латинског језика. Књига садржи избор текстова на латинском језику који приказују важне догађаје из различитих раздобља античке историје и културе. Већина текстова јесу оригинална или у извесној мери прерађена поглавља из дела значајних аутора римске књижевности, као што су Јулије Цезар, Салустије, Корнелије Непот, Тит Ливије, Плиније Млађи, Тацит, Светоније, Еутропије, Велеј Патеркул и др. Ова хрестоматија садржи различите латинске текстове, од једноставних до граматички и синтаксички захтевнијих, како би студенти и сви они који желе да упознају латински језик могли, према свом нивоу знања латинске граматике, да одаберу текст који ће преводити и анализирати. Од укупно 65 текстова Слободанка Пртија је за 32 латинска текста написала уводни део, дајући основне податке и контекст историјских догађаја и митолошких прича или портрете личности који су у изабраним текстовима испричани и описивани. Иза сваког текста следе детаљни и прегледни морфосинтаксички коментари, који корисницима олакшавају препознавање и превођење граматичких облика и зависнослужених реченица. На крају књиге налазе се *Латинско-српски речник* с речима и изразима из свих наведених текстова те *Речник имена*, који обухвата имена бројних грчких и римских личности, те топоними из разних предела античког света. Додатну вредност и

занимљивост текстовима дају одабране фотографије које читаоцима визуелно приближавају историјске и митолошке догађаје или личности описане у изабраним латинским текстовима. На тај начин ауторке су указале на вредност грчко-римске цивилизације, која је оставила велики утицај и инспирисала многе потоње генерације уметника.

3 бода (члан 21, став 17)

Гостујући професор на универзитетима земаља Европске уније и изван Европе (ангажман у трајању краће од 30 дана)

Предавање „Грецизми и латинизми у српском језику“ по позиву Катедре за славистику Филолошког факултета Универзитета „Пајсије Хиландарски“ у Пловдиву одржала је 14. 4. 2022. године.

3 бода (члан 21, став 5)

Други облици међународне сарадње

Учесник у изради Елабората о оправданости оснивања Центра за хеленска истраживања, основаног у сарадњи Амбасаде Грчке у БиХ (Хеленска фондација за културу) и Филолошког факултета Универзитета у Бањој Луци, и члан Вијећа Центра за хеленска истраживања.

3 бода (члан 21, став 10)

Менторство кандидата за степен другог циклуса

Милош Кецман, *Интернационализми у штампаним медијима*, Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци (мастер рад одбрањен 4. 3. 2021. године).

4 бода (члан 21, став 13)

Вредновање наставничких способности

Филозофски факултет:

Летњи семестар 2016/17: 4,03

Зимски семестар 2017/18: 4,56

Летњи семестар 2017/18: 4,97

2018/19: нема података

2019/20: нема података

Зимски семестар 2020/21: 5,00

Летњи семестар 2020/21: нема података

Зимски семестар 2021/22: 4,88.

Филолошки факултет:

Летњи семестар 2016/17: 4,37

Зимски семестар 2017/18: 4,96

Летњи семестар 2017/18: 4,46

Зимски семестар 2018/19: нема података
Летњи семестар 2018/19: 5,00
Зимски семестар 2019/20: 4,79
Летњи семестар 2019/20: нема података
Зимски семестар 2020/21: 4,14
Летњи семестар 2020/21: 5,00
Зимски семестар 2021/22: 4,80.
Укупна просечна оцена студентских анкета/евалуације наставе: 4,69.
10 бодова (члан 25)

УКУПАН БРОЈ БОДОВА: 23

д) Стручна дјелатност кандидата:

Стручна дјелатност кандидата прије последњег избора/реизбора
(Навести све активности сврстаних по категоријама из члана 22)

Реализован национални научни пројекат у својству сарадника на пројекту

„Лексиколошка истраживања (дијахроно-синхрони план)”, Филолошки факултет у Бањој Луци, Пројекат финансирало Министарство науке и технологије Републике Српске, 2011. (Члан пројекта).

(члан 19, став 22)

Члан комисије за пријемне испите на Студијском програму историје.

(члан 22, став 22)

Рецензент научних часописа *Филолог* и *Радови*.

(члан 22, став 22)

Стручна дјелатност кандидата (послије последњег избора/реизбора)
(Навести све активности и број бодова сврстаних по категоријама из члана 22)

Остале професионалне активности на Универзитету и ван Универзитета

Шеф Катедре за класичну филологију Филолошког факултета Универзитета у Бањој Луци (Одлука бр. 02/04-3.3503-34/18 од 27. 12. 2018).

2 бода (члан 22, став 22)

Члан Редакционог одбора Научног скупа *Бањалучки новембарски сусрети 2019*, Бања Лука: Филозофски факултет, 2019. (Приложен Зборник радова).

2 бода (члан 22, став 22)

Члан Комисије за издавачку дјелатност Филозофског факултета. (Одлука о именовану Комисије бр. 07/3.11010-36/21 од 16. 6. 2021).

2 бода (члан 22, став 22)

Члан Комисије за библиотеку Филозофског факултета. (Одлука о именовану Комисије бр. 07/3.170-22/22 од 9. 2. 2022).

2 бода (члан 22, став 22)

Учешће на конференцији *100 година грчког језика и културе у Бањој Луци*, у организацији Амбасаде Грчке у БиХ и Филолошког факултета, Бања Лука, 23–24. 6. 2021. (Приложена потврда о учешћу и Књига апстраката).

2 бода (члан 22, став 22)

Рецензент у научним часописима

Рецензент у часопису *Књижевна историја* (ISSN 0350-6428). (Приложена потврда о рецензирању).

2 бода (члан 22, став 22)

Рецензент у часопису *Филолог* (ISSN 1986-5864). (Приложена потврда о рецензирању).

2 бода (члан 22, став 22)

Рецензент научних монографија

Рецензент научне монографије: Sanja Ljubišić, *Tacitovi Anali u srpskim i hrvatskim prevodima 20. vijeka*, Banja Luka: Filozofski fakultet, 2019. (Приложена монографија).

2 бода (члан 22, став 22)

Рецензент радова у тематским зборницима

Рецензент рада у Зборнику *Tabula 17: Zbornik radova s međunarodnoga znanstvenog skupa Kultura Mare Internum: Humanističke ideje, veze i paralele u ranome novom vijeku / Proceedings of the International Conference Mare Internum Culture: Humanistic Ideas, Relationships and Parallels in the Early Modern Age*, Pula: Sveučilište Jurja Dobrile, 2020. ISSN: 1331-7830.

(Приложен зборник; https://hrcak.srce.hr/upute/impressum_hr_Tabula.pdf).

2 бода (члан 22, став 22)

Рецензент рада у зборнику радова „1718–1918 – године и годишњице јужнословенске историје”, Бања Лука: Филозофски факултет, 2018.

(Приложен зборник).

2 бода (члан 22, став 22)

Рецензент рада у зборнику радова 14. научно-стручног скупа *Студенти у сусрет науци – STeS 2021*, Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, 2021. (http://stes.unibl.org/wp-content/uploads/2021/11/Humanistika_zbornik_PRINT.pdf).

2 бода (члан 22, став 22)

Дводневна радионица *Претрага и израда корпуса са фокусом на говорне корпусе*, Бања Лука: Филолошки факултет, 25. и 26. март 2019. (предавач Т. Вуковић, Универзитет у Цириху). (Приложена потврда о учешћу).

2 бода (члан 22, став 22)

Сарадник на пројекту *Енциклопедија Републике Српске Академије наука и умјетности Републике Српске*. (Приложена копија Уговора о ауторском дјелу бр. 109/20 од 26. 2. 2019. године).

2 бода (члан 22, став 22)

УКУПАН БРОЈ БОДОВА: 26

УКУПАН БРОЈ БОДОВА ЗА НАУЧНУ, ОБРАЗОВНУ И СТРУЧНУ ДЕЛАТНОСТ:
71 + 23 + 26 = 120

III. ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

На Конкурс за избор наставника за ужу научну област *Класична филологија*, који је објављен у дневном листу *Глас Српске* 13. 7. 2022. године и на интернет страници Универзитета у Бањој Луци, пријавио се један кандидат: др Слободанка Пртија, ванредни професор Универзитета у Бањој Луци. Увидом у приложену документацију Комисија је установила да др Слободанка Пртија испуњава све посебне и опште услове за избор у више звање, прописане Законом о високом образовању Републике Српске (члан 77), Статутом Универзитета у Бањој Луци и Правилником о поступку и условима избора наставника и сарадника на Универзитету у Бањој Луци. Комисија је, према томе, утврдила да др Слободанка Пртија има проведен један изборни период у звању ванредног професора, најмање осам објављених научних радова у научним часописима и зборницима са рецензијом из области у коју се бира, објављене две научне монографије, реализовано менторство другог степена и остварену међународну сарадњу.

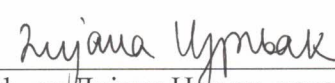
Др Слободанка Пртија запослена је на Филозофском факултету и бирана је у звања асистента, вишег асистента, доцента и ванредног професора. Анализом свих објављених радова и монографија др Слободанке Пртије, објављених после избора у звање ванредног професора 2017. године, Комисија је закључила да се њихов научни допринос односи на ужу научну област за коју се кандидаткиња бира у звање. Свака од приложених научних публикација представља резултат детаљног и студиозног истраживања и увида у грађу и изворе на латинском и грчком језику. Досадашњи научноистраживачки и наставни рад др Слободанке Пртије везан је за област класичне филологије, а резултате истраживања из ове области кандидаткиња је објављивала у часописима и тематским зборницима националног и међународног значаја. Њен највећи допринос јесу научне монографије *Луције Анеј Сенека као епистолограф* и *Писма Плинија Млађег*, у којима је показала високу стручну и професионалну компетенцију и тиме обогатила класичне студије на овим

просторима. Вишегодишњим учешћем у наставно-научном процесу и ангажовањем на већем броју предмета из области Класичне филологије на Филозофском и Филолошком факултету Универзитета у Бањој Луци др Слободанка Пртија стекла је велико и вредно педагошко искуство, о чему такође сведоче и повољни резултати студентског вредновања. Уз то, др Слободанка Пртија остварила је међународну сарадњу предавањем на универзитету у иностранству, а као шеф Катедре за класичну филологију, активно је учествовала у оснивању и раду Центра за хеленска истраживања, основаног у сарадњи с грчким институцијама.

На основу сагледавања и анализе свеукупног научног, образовног и стручног рада др Слободанке Пртије Комисија са задовољством предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета и Сенату Универзитета у Бањој Луци да се др **Слободанка Пртија** изабере у звање **редовног професора за ужу научну област Класична филологија**.

У Београду и Бањој Луци,
25. 8. 2022. године

Потпис чланова комисије

1.
Проф. др Војислав Јелић, редовни професор, ужа научна област Класичне науке, Филозофски факултет, Универзитет у Београду, председник
2.
Проф. др Ненад Ристовић, редовни професор, ужа научна област Класичне науке, Филозофски факултет, Универзитет у Београду, члан
3.
Проф. др Дијана Црњак, редовни професор, ужа научна област Специфични језици – српски језик, Филолошки факултет, Универзитет у Бањој Луци, члан